

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Z BIOLOGII

DLA UCZNIÓW KLASY 5A

OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ W NOWEJ WSI W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Dział: Biologia jako nauka

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Wskazuje biologię jako naukę o organizmach.
2. Wymienia czynności życiowe organizmów.
3. Podaje przykłady dziedzin biologii.
4. Wymienia źródła wiedzy biologicznej.
5. Z pomocą nauczyciela nazywa części mikroskopu optycznego.

Ocena dostateczna

Uczeń:

1. Określa przedmiot badań biologii jako nauki.
2. Opisuje wskazane cechy organizmów.
3. Wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii.
4. Nazywa wskazane przez nauczyciela części mikroskopu optycznego.
5. Oblicza powiększenie obrazu mikroskopu optycznego.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Wykazuje cechy wspólne organizmów.
2. Opisuje czynności życiowe organizmów.
3. Rozróżnia próbę kontrolną i próbę badawczą.
4. Opisuje źródła wiedzy biologicznej.
5. Samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów.
2. Wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego.
3. Samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową.
4. Charakteryzuje wybrane dziedziny biologii.
5. Wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem

Ocena celująca

Uczeń:

1. Wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii.
2. Planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową.
3. Sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem.

Dział: Budowa i czynności życiowe organizmów

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Podaje przykłady organizmów jedno- i wielokomórkowych
2. Wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej
3. Wyjaśnia, czym jest odżywianie się.
4. Podaje przykłady organizmów samożywnych i cudzożywnych.
5. Określa, czym jest oddychanie.

Ocena dostateczna

Uczeń:

1. Wymienia elementy stopniowego komplikowania się organizmu roślinnego lub zwierzęcego.
2. Wymienia organelle komórki zwierzęcej.
3. Podaje przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej.
4. Wymienia funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej.
5. Obserwuje pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Opisuje kształty komórek zwierzęcych.
2. Opisuje budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji.
3. Samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej.
4. Wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki.
5. Z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Rozpoznaje na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawia ich funkcje.
2. Rozpoznaje organelle komórki zwierzęcej i rysuje jej obraz mikroskopowy.
3. Omawia elementy i funkcje budowy komórki.
4. Samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznaje elementy budowy komórki roślinnej i rysuje jej obraz mikroskopowy.

Ocena celująca

Uczeń:

1. Z dowolnego materiału tworzy model komórki, zachowując cechy organelli.
2. Sprawnie posługuje się mikroskopem.
3. Analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazuje ich związek z pełnionymi funkcjami.

Dział: Wirusy, bakterie, protisty i grzyby

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Wymienia nazwy królestw organizmów.
2. Wyjaśnia krótko, dlaczego wirusy nie są organizmami.
3. Wymienia czynności życiowe.
4. Wymienia środowiska życia grzybów i porostów.
5. Podaje przykłady grzybów i porostów.

Ocena dostateczna

Uczeń:

1. Wyjaśnia, czym zajmuje się systematyka.
2. Wymienia nazwy królestw i podaje przykłady organizmów należących do danego królestwa.
3. Podaje przykłady chorób wirusowych.
4. Opisuje cechy budowy bakterii.
5. Podaje przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Wykazuje, dlaczego wirusy nie są organizmami.
2. Omawia wybrane choroby wirusowe.
3. Omawia wybrane czynności życiowe bakterii.
4. Wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka.
5. Wykazuje, że porosty są zbudowane z grzybn i glonu.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Wyjaśnia zasady nadawania nazw gatunkom.
2. Przedstawia cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa.
3. Omawia wdrażanie zasad profilaktyki chorób wirusowych.
4. Prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii.
5. Rozpoznaje różne formy morfologiczne porostów i podaje ich nazwy.

Ocena celująca

Uczeń:

1. Porównuje jednostki klasyfikacji zwierząt z jednostkami klasyfikacji roślin.
2. Wyszukuje informacji w materiałach edukacji zdrowotnej o zasadach profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, różyczka, świnka, odra, AIDS).
3. Proponuje sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów.

Dział: Tkanki i organy roślinne

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Wymienia nazwy elementów budowy zewnętrznej łodygi.
2. Wymienia funkcje łodygi.
3. Rozpoznaje elementy budowy liścia.

Ocena dostateczna

Uczeń:

1. Wyjaśnia różnicę między pędem a łodygą.
2. Wskazuje części pędu roślin zielnych.
3. Wymienia funkcje liści.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Omawia funkcje poszczególnych elementów pędu.
2. Rozpoznaje liście pojedyncze i liście złożone.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Na żywym okazie lub ilustracji wskazuje i omawia części łodygi.
2. Wykazuje związek budowy z funkcjami liści.

Ocena celująca

Uczeń:

1. Na żywych okazach lub ilustracji wykazuje podobieństwa i różnice przystosowania łodygi różnych form morfologicznych (roślin zielnych, krzewów, drzew) do pełnionych funkcji.
2. Na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazuje różnorodność budowy liści.

Dział: Różnorodność i jedność roślin

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Wymienia miejsca występowania mchów i paproci.
2. Na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje nagonasienne wśród innych roślin.
3. Wymienia rodzaje owoców.
4. Przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się owoców.
5. Wymienia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie.

Ocena dostateczna

Uczeń:

1. Wskazuje nazwy elementów budowy mchów.
2. Podaje nazwy organów paproci.
3. Wyjaśnia funkcje kwiatów i nasion.
4. Omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny.
5. Wymienia rodzaje owoców.
6. Podaje przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka.

Ocena dobra

Uczeń:

1. Wyjaśnia rolę poszczególnych organów paproci.

2. Wymienia przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia.
3. Rozpoznaje formy roślin okrytonasiennych.
4. Odróżnia kwiat od kwiatostanu.
5. Wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleńiu.
6. Ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Przeprowadza według opisu doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy.
2. Rozpoznaje na ilustracji w podręczniku dwie paprocie.
3. Wykazuje przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska.
4. Wykazuje adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się.
5. Ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka

Ocena celująca

Uczeń:

1. Rozpoznaje rodzime gatunki roślin nagonasiennych.
2. Określa, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka.
3. Planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion.
4. Sprawnie korzysta z prostego klucza lub aplikacji mobilnej do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą

ZASADY WSPÓŁPRACY

1. Każdy uczeń zostaje na początku roku zapoznany z wymaganiami edukacyjnymi z biologii.
2. Przedmiotem oceniania w całym roku szkolnym są: wiadomości, umiejętności, wkład pracy na bazie indywidualnych możliwości ucznia.
3. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia są różnorodne, należą do nich: testy, sprawdziany, kartkówki, karty pracy, odpowiedzi ustne (materiał z 3 ostatnich lekcji), praca w grupie, praca na lekcji.
4. Kartkówki obejmujące wiadomości z 3 ostatnich lekcji mogą być niezapowiedziane.
5. Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podawany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy.
6. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie napisał sprawdzianu, to powinien po powrocie do szkoły ustalić termin jego napisania z nauczycielem.
7. Uczeń ma możliwość poprawy każdej oceny. Każda poprawiona i niepoprawiona ocena jest wpisywana do dziennika elektronicznego.
8. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki wynikające z nieobecności w szkole. Czas i sposób ustala z nauczycielem.
9. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji po nieobecności w szkole trwającej co najmniej 5 dni roboczych z rzędu. Powinien o takiej sytuacji powiadomić nauczyciela na początku lekcji.
10. Uczeń ma prawo być 1 raz w ciągu okresu nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych, przy czym

nie obejmuje to zapowiedzianych wcześniej testów, sprawdzianów oraz kartkówek. Fakt nieprzygotowania należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.

11. **Uczeń otrzymuje ocenione prace, co jest równoznaczne z przekazaniem ich do wglądu rodzicom/ prawnym opiekunom.**
12. Każdy uczeń może liczyć na dodatkową pomoc nauczyciela w opanowaniu danego materiału.

Opracował/a: Bernadetta Knapik

01.09.2026 r.

WARUNKI ORAZ TRYB UZYSKIWANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z BIOLOGII W SZKOLE PODSTAWOWEJ W NOWEJ WSI W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

1. Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii.
2. Warunkami ubiegania się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej są:
 - a) usprawiedliwione nieobecności ucznia na zajęciach,
 - b) systematyczna praca ucznia na zajęciach,
 - c) korzystanie przez ucznia z oferowanych przez nauczyciela możliwości poprawy ocen bieżących.
3. Pisemny wniosek o ustalenie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana składa się do Dyrektora w terminie do 2 dni roboczych od dnia powiadomienia o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie i wskazanie, o otrzymanie jakiej oceny ubiega się uczeń.
4. Jeżeli wniosek spełnia warunki, o których mowa w pkt. 2., Dyrektor przekazuje wniosek do rozpatrzenia przez nauczyciela danych zajęć edukacyjnych.
5. Nauczyciel po analizie wniosku może postanowić o:
 - a) uznaniu wniosku za zasadny i ustalić ocenę, o którą ubiega się uczeń,
 - b) podtrzymaniu przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej i uzasadnieniu swojej decyzji,
 - c) sprawdzeniu wiedzy i umiejętności ucznia poprzez pracę pisemną oraz/lub odpowiedzi ustne, których zakres spełnia wymagania na wnioskowaną ocenę.
6. O doborze zadań, o których mowa w pkt. 5. decyduje nauczyciel stosownie do wymagań edukacyjnych.

Opracował/a: Bernadetta Knapik

01.09.2026 r.